

Handläggare
Nicoletta Zoannos
Telefon: 08-50812779

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
17 juni 2025

Medborgarförslag - Medhavd alkohol i Lusthuset, Hornstulls servicehus

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har tagit emot ett medborgarförslag gällande rätten att dricka egen medtagen alkohol i Lusthuset i Hornstulls Servicehus vid vissa tillfällen. Förvaltningen är positiv till idén, men noterar att Lusthuset fungerar både som en öppen träffpunkt (där alkohollagens strikta regler om serveringstillstånd och förvaringsförbud gäller på grund av yrkesmässig försäljning av lättdrycker) och som ett särskilt boende.

För särskilda boenden finns sedan år 2012 ett undantag i alkohollagen som tillåter servering av alkohol till boende utan serveringstillstånd. Förvaltningen föreslår därför att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram ett tidsbegränsat dispositionsavtal för att tydliggöra när Lusthuset används som öppen träffpunkt respektive de boendes "förlängda vardagsrum", med utvärdering vid årsskiftet 2025/2026. Avtalet ska inkludera regler för alkoholhantering på särskilda boenden.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag som handlar om rätten att dricka egen medtagen alkohol i Lusthuset i Hornstulls Servicehus. Förslagsställaren har även lämnat in en komplettering av sitt medborgarförslag där det föreslås att möjligheten att dricka egen medtagen alkohol i Lusthuset endast gäller för boende på Hornstulls servicehus. Förslagsställaren föreslår att ett pilotprojekt startar med utvärdering vid årsskiftet 2025/2026.

Stadsdelsnämnden beslutade den 22 maj 2025 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda medborgarförslaget. Medborgarförslaget och kompletteringen bifogas som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag som handlar om rätten att dricka egen medtagen alkohol i Lusthuset i Hornstulls Servicehus. Förslagsställaren har även lämnat in en komplettering till sitt medborgarförslag där det föreslås att möjligheten att dricka egen medtagen alkohol i Lusthuset endast gäller för boende på Hornstulls servicehus. I kompletteringen föreslås att lokalen (Lusthuset) abonneras vid tillfällena enligt ett schema som bestäms av verksamhetens enhetschef i samarbete med Hornstulls servicehus förtroenderåd. Tillfällena kan vara en fredag eftermiddag per månad samt enstaka speciella tider (högtider). Förslagsställaren föreslår att ett pilotprojekt startar med utvärdering vid årsskiftet 2025/2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 9 juni 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens är positiv till förslaget om att de boende på Hornstull vill ha möjlighet träffas i Lusthuset och att vid dessa tillfällen kunna dricka medhavd alkohol. Förvaltningen har tidigare utrett frågan om servering av alkohol vid förvaltningens öppna träffpunkter för äldre. Då har förvaltningen kunna konstatera att ett stadigvarande serveringstillstånd krävs då lokalerna klassas som allmän plats där yrkesmässig försäljning av lättdrycker (exempelvis kaffe, te, läsk) sker¹. Detta innebär att även om det handlar om egen medtagen alkohol, så omfattas lokalen av alkohollagens bestämmelser gällande tillstånd och förvaringsförbud för alkohol råder. Det innebär att alkoholhaltiga drycker varken får serveras, säljas, förtäras eller förvaras i lokalen utan tillstånd.

Hornstulls servicehus är ett särskilt boende som regleras i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453). Lusthuset är en lokal som ligger i Hornstulls servicehus. Lokalen används som kommunövergripande öppen träffpunkt med verksamhet måndag till fredag klockan 08-16 (kaféets öppettider är klockan 13-16) och lördag-söndag klockan 13-15 (kaféets öppettider är klockan 13-15). Sedan den 1 juni 2012 är det tillåtet att servera spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker till en boende på särskilda boenden där måltidsservice tillhandahålls, utan att det krävs

---

¹ [Svar på skrivelse från \(M\) och \(S\) angående måltidsdryck på Södermalms öppna träffpunkter för äldre, SÖD 2022/764](#), [Tjänsteutlåtande återremittering av ärende angående måltidsdryck på Södermalms öppna träffpunkter för äldre, SÖD 2022/764](#), [Remiss av Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val, SÖD 2024/1192](#)

serveringstillstånd. På förvaltningens övriga särskilda boenden serveras alkohol till de boende vid vissa tillfällen i samband med olika sorters måltider och vid olika högtider. På dessa särskilda boenden drivs ingen öppen träffpunkt.

Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram ett tidsbegränsat dispositionsavtal som tydliggör när lokalen Lusthuset används som öppen träffpunkt och när lokalen används som de boendes ”förlängda vardagsrum”. Förvaltningen håller med medborgarförslaget att det kan handla om en eftermiddag/kväll per månad samt vid vissa högtider samt att utvärdering sker vid årsskiftet 2025/2026. Förvaltningen föreslår, precis som medborgarförslaget, att tillfällena bestäms tillsammans med Hornstulls servicehus enhetschef och representanter från förtroenderådet. Förvaltningen anser att det i dispositionsavtalet bör tydliggöras vilka regler och ansvar som gäller vid hantering alkohol på särskilda boenden enligt de skrivningar som finns i alkohollagstiftningen.

Barnrättsanalys

Förvaltningen bedömer inte att förslaget om medhavd alkohol i Lusthuset ger konsekvenser för barn. En vidare barnrättsanalys genomförs därför inte.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer inte att medborgarförslaget innebär direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på att de är kvinnor eller män. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Snorre Berglund
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Odini Nzeribe
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag om medhavd alkohol i Lusthuset, Hornstulls servicehus
2. Komplettering till medborgarförslag

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Stadsdelsdirektör	2025-05-30
Odini Nzeribe, Avdelningschef	2025-05-30